

STORTINGET

Innst. 57 S

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 8:182 S (2018–2019)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Sigbjørn Gjelsvik, Liv Signe Navarsete, Ole André Myhrvold og Sandra Borch om ny behandling av Norges tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen legge saken om Norges tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke frem for ny behandling på Stortinget.
2. Stortinget ber regjeringen forhandle frem en felleserklæring med EU i tråd med den norske posisjonen slik den er uttrykt i avtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne om tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke, for vedtak i EØS-komiteen.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jette F. Christensen, lederen Anniken Huitfeldt, Martin Kolberg, Marianne Marthinsen og Jonas Gahr Støre, fra Høyre, Hårek Elvenes, Trond Helleland, Ingjerd Schou og Michael Tetzschner, fra

Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Hans Andreas Limi og Christian Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Liv Signe Navarsete, fra Sosialistisk Venstreparti, Audun Lysbakken, fra Venstre, Abid Q. Raja, og fra Kristelig Folkeparti, Knut Arild Hareide, viser til representantforslag fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Sigbjørn Gjelsvik, Liv Signe Navarsete, Ole André Myhrvold og Sandra Borch om ny behandling av Norges tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke som ble vedtatt i EU i 2009 og har som formål å videreutvikle og styrke reguleringen av EUs indre markeder for elektrisk energi og naturgass.

Komiteen konstaterer at forslagsstillerne er uenige i Stortingets vedtak av 22. mars 2018 om samtykke til innlemmelsen av EUs tredje energimarkedspakke i norsk lov, og likeledes tilslutningen til EUs energibyrå (ACER). Forslagsstillerne mener vedtaket ble truffet på tross av sterk motstand mot dette fra norsk fagbevegelse og befolkningen for øvrig. Representantforslaget muner dels ut i et krav om at Stortinget skal behandle saken på nytt, og dels en etterlysning av en fremforhandlet felleserklæring med EU i tråd med den norske posisjonen slik den er uttrykt i avtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne ved den opprinnelige beslutningen, for vedtaket i EØS-komiteen.

Under behandlingen av representantforslaget har komiteen innhentet uttalelse fra olje- og energiministeren. Dette ble gitt i brev av 16. oktober 2019 til komiteen hvor det opplyses at EØS-komiteens beslutning 93/2017 av 5. mai 2017 om innlemmelse av tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen trådte i kraft 3. oktober 2019, dagen etter at Island sendte den nød-

vendige notifikasjon til EFTA, i forbindelse med at det islandske Alltinget ga sitt samtykke til saken. Siden de forfatningsmessige kravene for innlemmelse av EUs tredje energimarkedspakke er oppfylt, viser komiteen til at Norge har påtatt seg en folkerettslig forpliktelse til å gjennomføre beslutningen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at suverenitetsoverføringen til EUs energibyrå var et stort steg på veien mot å gjøre Norge til en del av EUs energiunion. Dette medlem viser til at målet med EUs energiunion er fri flyt av strøm og likest mulige strømpriser i Europa. EUs energibyrå skriver svært så tydelig at deres mål og visjon er å «jobbe for ett enkelt energimarked til fordel for alle EU-forbrukere». Oppfyllelsen av dette målet vil bety høyere strømpris i Norge. Dette medlem viser til at dette vil svekke norsk industri, føre til tap av arbeidsplasser og bli dyrt for vanlige norske familier.

Dette medlem viser til at før EUs såkalte tredje energimarkedspakke en gang var tatt inn i EØS-avtalen, har EU allerede vedtatt en fjerde, og at denne går enda lenger. EU slår selv fast at EUs energibyrå nå har fått «nye viktige oppgaver» både om markedsovervåking og grensekryssende infrastruktur for strøm og gass.

Dette medlem viser til at kampen for selvråderett over norsk energi har vært svært viktig i over hundre år, og er det fortsatt. Dette medlem viser til at det helt klart er i Norges interesse å beholde full suverenitet over våre egne energiresurser og vår egen energipolitikk. Det er ikke i Norges interesse å la EU regulere norsk strøm ut ifra sine interesser og sitt system.

Dette medlem viser til at et av de såkalte «ufravelige kravene» i avtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne var at beslutninger om nye utenlandskabler skal være «en suveren beslutning fattet av norske myndigheter». Dette kravet brytes allerede i EUs nye energimarkedspakke. I denne kommer det frem at Statnett hvert andre år må sende inn en tiårig nettutviklingsplan med tidsramme for alle prosjekt til Reguleringsmyndigheten for energi (RME). Planen må i sin helhet være tilpasset EUs nettverksplaner og planer for regionale nett. RME skal passe på at planen er i overensstemmelse med EUs tiårige nettutviklingsplan. Om det er tvil om at den er fulgt, skal det rapporteres til ACER. RME kan selv be om at Statnetts plan blir endret. Dersom Statnett ikke gjennomfører en investering i for eksempel en eksportkabel av norsk strøm som står på Statnetts tiårsplan innen tre år, kan ACER (gjennom RME) presse igjennom kabelutbyggingen.

Dette medlem viser til at regjeringen har åpnet for muligheten til å bygge en ren eksportkabel av norsk strøm, den såkalte NorthConnect-kabelen. NorthConnect-kabelen står også på EUs liste over prioriterte pro-

sjekter, og EU har bevilget 10 mill. euro til prosjektet. Dersom denne blir tillatt bygd, vil den øke strømprisen i Norge.

Dette medlem viser til at ideen om at norsk strøm vil kunne brukes som et «batteri» i EU ikke har rot i virkeligheten. Norges kraftoverskudd dekker kun om lag 0,3 pst. av EUs energibehov!

Dette medlem understreker at Stortinget må følge Grunnlovens bestemmelser. Noe av det mest alvorlige norske folkevalgte kan gjøre, er å avgjøre norsk suverenitet. Dette medlem viser til at blant annet jusprofessor Eivind Smith har slått fast at suverenitetsoverføringen til EUs energibyrå er et brudd på Grunnloven.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at blant annet Fellesforbundet krever at Norge må ta tilbake maktoverføringen til EUs energibyrå. Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti støtter Fellesforbundet i kampen for norsk industri og norsk suverenitet over norsk energipolitikk.

Disse medlemmer vil med dette fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge saken om Norges tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke frem for ny behandling på Stortinget.»

«Stortinget ber regjeringen forhandle frem en felleserklæring med EU i tråd med den norske posisjonen slik den er uttrykt i avtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne om tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke, for vedtak i EØS-komiteen.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti er imot norsk tilknytning til ACER og inkorporering av tredje energimarkedspakke. Dette medlem viser til at nordisk og europeisk energisamarbeid har vært og vil være nødvendig, blant annet for å sikre forsyningssikkerhet og god miljøpolitikk. Norge har historisk vist at europeisk samarbeid på dette området er mulig uten at man avgir nasjonal suverenitet slik ACER og inkorporering av EUs tredje energimarkedspakke vil innebære. Dette medlem mener det er viktig at vi har kontroll på reguleringen av strømmettet og strømmarkedet. ACER vil utfordre den nasjonale kontrollen som vi har i dag.

Dette medlem viser til behandlingen av denne saken i forbindelse med Innst. 178 S (2017–2018) til Prop. 4 S (2017–2018), og mener det fremdeles er uklart hva en tilslutning i dag vil bety av framtidig suverenitetsavståelse, og hvor mye nasjonal styring vi vil miste på sikt. Dette medlem viser for øvrig til sine merknader i nevnte sak.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge saken om Norges tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke frem for ny behandling på Stortinget.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen forhandle frem en felleserklæring med EU i tråd med den norske posisjonen slik den er uttrykt i avtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne om tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke, for vedtak i EØS-komiteen.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:182 S (2018–2019) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Sigbjørn Gjelsvik, Liv Signe Navarsete, Ole André Myhrvold og Sandra Borch om ny behandling av Norges tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke – vedtas ikke.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 20. november 2019

Anniken Huitfeldt

leder

Michael Tetzschner

ordfører

VEDLEGG

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGI- DEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget
v/utenriks- og forsvarskomiteen

Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
19/1681

Dato
16. oktober 2019

Vedrørende representantforslag 8:182 S (2018-2019)

Jeg viser til brev av 4. oktober fra utenriksministeren om en uttalelse til representantforslag 8:182 S (2018-2019). Siden representantforslaget faller under ansvarsområdet til Olje- og energidepartementet, har utenriksministeren sendt saken videre til undertegnede for besvarelse.

I representantforslaget bes regjeringen legge saken om Norges tilslutning til tredje energimarkedspakke fram for ny behandling i Stortinget. Videre bes regjeringen forhandle fram en felleserklæring med EU i tråd med den norske posisjonen slik den er uttrykt i avtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne om tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke, for vedtak i EØS-komiteen.

I tråd med Stortingets vedtak 22. mars 2018 ligger det nå til rette for å slutføre gjennomføringen av EUs tredje energimarkedspakke i Norge. Jeg viser til at Stortinget samtykket til innlemmelse av energimarkedspakken i EØS-avtalen etter en grundig og omfattende behandling, og med vedtak om endringer i energiloven og naturgassloven.

Etter at Alltinget i Island nå har samtykket til innlemmelse av energimarkedspakken i EØS-avtalen, har islandske myndigheter 2. d.m. også meddelt EØS-komiteen at de forfatningsrettslige kravene for at beslutningen skal tre i kraft er oppfylt.

EØS-komiteens beslutning nr. 93/2017 av 5. mai 2017 om innlemmelse av tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen trådte dermed i kraft 3. oktober. Norge er folkerettslig

forpliktet til å gjennomføre beslutningen. Jeg ser ikke noe grunnlag for å legge fram saken for ny behandling i Stortinget slik representantene bak dette forslaget ber om.

Den norske posisjonen som er uttrykt i avtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, ble overlevert fra Norges ambassadør til EU som tidligere redegjort for av utenriksministeren. Jeg tilføyer at erklæringen fulgte opp en avtale mellom flertallspartiene på Stortinget.

Forslagstillerne viser til en felles uttalelse fra den islandske utenriksministeren og Europakommisjonens klima- og energikommisær av mars i år. Jeg deler ikke vurderingen at denne uttalelsen innebærer noe nytt. Uttalelsen baserer seg på det samme grunnlaget som EU, Norge, Island og Liechtenstein, med forbehold om nasjonalforsamlingenes samtykke, var enige om i mai 2017, og som lå til grunn for Stortingets behandling av den tredje energimarkedspakken med EØS-tilpasninger.

Jeg stiller meg ellers uforstående til påstanden fra representantene bak dette forslaget om at Island det siste året har vært utsatt for press fra den norske regjeringen. Dersom det har forekommet noe press utenfra under behandlingen av saken i Island, må det i så fall ha sitt utspring fra et annet hold. Etter mitt syn har Alltinget gjennomført en grundig behandling av spørsmålet om den tredje energimarkedspakken.

Med hilsen

Kjell-Børge Freiberg

Kopi: Utenriksdepartementet

